

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az új kormány készülő agrárstratégiájának bemutatása

Dr. Kardeván Endre
élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős államtitkár
országos főállatorvos

Bak, 2010. szeptember 27.

Helyzetértékelés I.

- Az elmúlt 20 évben az agrárium szerkezete átrendeződött.
- Az elmúlt 10 év alatt a gazdálkodás végpontjai, az élelmiszeripar és -kereskedelem szinte teljes egésze multinacionális tőkeérdekeltségek kezébe került.
- Átalakultak a tulajdonviszonyok, megváltoztak a piaci körülmények, átalakultak a fogyasztói szokások és átformálódott a társadalom szemlélete.
- A piacnyitás következtében fellendült az import.
- A magyar mezőgazdaság nem csupán export-, de hazai piacait is nagyrészt elveszítette.
- Az elmúlt évek problémáit mindegyik kormányzat érzékelte, azonban hathatós, előremutató intézkedéseket nem sikerült meghoznia.

Helyzetértékelés II.

- Az állattenyésztés visszaszorulásának tendenciája az elmúlt években az egész térségben megfigyelhető volt, e folyamat alól a magyar agrárgazdaság sem volt kivétel.
- A mezőgazdasági kibocsátásban a növénytermesztési és kertészeti ágazathoz viszonyítottan az állattenyésztés részesedése a kívánatos 50-60% helyett ma már csak 35% körül alakul.

Helyzetértékelés III.

- Az EU-csatlakozás (2004.05.01) is jelentős változásokat hozott magával
- A magyar agrárgazdaság a Közös Agrárpolitika (KAP) kedvezményezettjévé vált
- A hazai termelők igénybe vehetik az EU közvetlen támogatásait, haszonélvezői lehetnek az EU-val közösen társfinanszírozott célzott támogatási konstrukcióknak /bár pl. a KAP kevésbé preferálja az abrakfogyasztó ágazatokat/
- Az agrár-vidékfejlesztési támogatások az EU csatlakozást követően jelentősen nőttek

Helyzetértékelés IV.

- Az EU-s források a 2004. évi 15%-ról 2009-re elérték a kb. 80%-ot.
- A magyar mezőgazdasági termelők fokozatosan, évről évre növekvő arányban részesülhetnek az EU EMGA forrásból finanszírozott közvetlen támogatásokban.
- Az egységes területalapú közvetlen támogatási rendszert (SAPS) választó új tagállamok 2009-ben 60%-át, 2010-ben már 70%-át kapták a régi tagállamoknak járó támogatási szintnek /2013-ra érjük el az EU-s szint 100%-át/

Helyzetértékelés V.

- Magyar érdek /de egyben összeurópai érdek/, hogy a KAP két pilléres felépítése fennmaradjon.
- Fontosnak tartjuk a KAP jelenlegi szerkezetének megőrzését, és további olyan új intézkedések ezen szerkezetbe történő integrálását, amelyek a hatékonyságot erősítik.
- A KAP I. pillére (közvetlen támogatások és piaci támogatások) kezdettől fogva a gazdálkodók jövedelmének stabilizálását és a fokozott piaci ingadozások káros hatásainak csökkentését szolgálja.

Fő célok – Stratégia I.

- A vidéki munkahelyek megőrzése, gyarapítása
- A népesség megtartása, a demográfiai egyensúly helyreállítása
- A agrár- és élelmiszergazdaság versenyképességének növelése
- Az élelmiszer- és élelmiszerellátás biztonságának szavatolása, a kiszolgáltatottság csökkentése.

Fő célok – Stratégia II.

- Az agrárpiac-politika, -szabályozás és -védelem területén nem mondunk le az exportorientált mennyiségi árutermelésről és annak külkereskedelmi egyensúlyra gyakorolt jótékony hatásáról.
- Kiemelt célunk a magasabb hozzáadott értékű termékek előállításának elősegítése, az e téren elveszett hazai és külpiaci pozícióink visszaszerzése.
- A magyar agrárgazdaság számára a legfontosabb piac a helyi és a hazai piac.

Célkitűzések I.

- Egy olyan minőségi mezőgazdaság kialakulásának elősegítése, amely alkalmazkodik a tájak eltérő természeti adottságaihoz és gazdálkodási tradícióihoz.
- A változó körülmények mellett a mezőgazdaságunk jó adottságaiból fakadó előnyök megtartása és hasznosíthatósága.
- Az új piaci szemléletű gazdálkodásra való áttérés.
- Meghatározó szerepet kapjanak az egyéni és családi kis- és közép-birtokok.

Célkitűzések II.

- Az állattenyésztési ágazat „egészséges” mezőgazdaságon belüli arányának visszaállítása.
- Az állattenyésztési ágazat támogatásainak hatékonyságnövelése.
- Az alacsony minőségű, silány tömegárak visszaszorítása.
- A hazai minőségi termékek előtérbe helyezése.

Célkitűzések III.

- A közösségi agrármarketing fejlesztése, a minőségi magyar áruk versenybe hozása.
- Az élelmiszer árak ÁFA – tartalmának csökkentése.
- A „magyar termék” megjelölés használata az élelmiszereken.
- Élelmiszer-feldolgozó beszerzési, feldolgozási és értékesítési társulások, szövetkezetek létrehozása.

Célkitűzések IV.

- Az agrárigazgatás átalakítása; a központi és megyei hivatalok újrászervezése.
- Az agrár-szaktanácsadási hálózat megerősítése
- Az agrár- közép és felsőoktatás megerősítése; gyakorlati szemléletűvé alakítása.
- A mezőgazdasági és élelmiszeripari alapismeretek bevezetése a közoktatásba.

Eszközeink a céljaink eléréséhez I.

A.

A fenntartható és nemzetközileg versenyképes agrárgazdálkodás kiépítésének irányvonalai és azok lehetséges támogatása

A1. EU-s támogatások

A2. Nemzeti támogatások

A3. Mezőgazdasági vállalkozások hitelezése,
válságkezelés

EU-s források

- a magyar mezőgazdasági termelők fokozatosan, évről-évre növekvő arányban részesülhetnek az EU EMGA forrásból finanszírozott közvetlen támogatásokban
- SAPS (az egységes területalapú közvetlen támogatási rendszerben 2009-ben 60%-át, 2010-ben már 70%-át kapják a régi tagállamoknak járó támogatási szintnek; 2013-ig elérjük az EU szint 100%-át)
- top up (közös agrárpolitika keretébe tartozó bármely támogatási rendszer alapján folyósított közvetlen támogatás nemzeti forrásból történő maximum 30%-os kiegészítése)

Tisztán nemzeti támogatások

Notifikált, az Unió által engedélyezett, az uniós előírásoknak megfelelő, állami támogatások:

- Folyó kiadások és jövedelemtámogatások
- Erdészeti feladatok
- Állattenyésztési feladatok
- Vadgazdálkodás támogatása
- Nemzeti agrárkár-enyhítés

Várható változások

- A területalapú szántóföldi kiegészítő nemzeti támogatás az ún. „GOFR top-up” (gabona, olajos- és fehérje -, és rostnövények) 2009-ben az általános gazdasági elvonások következtében nem került kifizetésre (forrás-megvonás)
- 2010-ben pedig nem került meghirdetésre a költségvetési célszámok betartása miatt.
- A gazdálkodók az uniós forrású SAPS támogatást kapják, itt nincs limithatár.
- Azokra a gazdaságokra viszont, amelyek 300 000 eurót meghaladó támogatásban részesülnek, az ezen összeg feletti támogatási összegre 4 %-os modulációt alkalmaznak, amely 2012-től Magyarországra is érvényes lesz (ún. progresszív moduláció).

Mezőgazdasági vállalkozások hitelezése, válságkezelés

- 2009-ben, a tárca a Magyar Fejlesztési Bank Zrt.-vel együttműködve több, az ágazat likviditásának fenntartását és jövedelemtermelő képességének javítását segítő hitelprogramot dolgozott ki, és léptetett életbe.
- Előkészítés alatt áll az Agrár-fogóeszköz Vis Maior Hitelprogram, amelynek célja a súlyos természeti csapások okozta károk miatt nehézfinanszírozási helyzetbe került mezőgazdasági vállalkozások folyamatos termelésének biztosítása, versenyképességük fenntartása.

Eszközeink a céljaink eléréséhez II.

B.

Szerkezetváltás a mezőgazdaságban

Az agrárszerkezetnek és a termeléspolitikának a – vidék gazdaságát erősítő és ezzel társadalmát, helyi közösségeit stabilizáló – többfunkciós mezőgazdaság minőségi termelési, élelmezési és élelmiszerbiztonsági, energetikai, környezetbiztonsági és foglalkoztatási céljait kell szolgálnia.

B1. Az állattenyésztési ágazat mezőgazdaságon belüli arányának visszaállítása

B2. Az agrárigazgatás átszervezése

Olyan gazdálkodási rendszereket támogatunk, amelyek (I.) :

- lényegesen több munkahelyet teremtenek, több családnak adnak munkát és megélhetést a vidéki térségekben, mint a centralizált, iparszerű mezőgazdasági rendszerek, így a munkanélküliséggel járó társadalmi költségek is jelentősen csökkenthetők,
- a környezeti lehetőségekhez és korlátokhoz illeszkedő, okszerű területhasználattal jó minőségű, szermaradványmentes, egészséges, biztonságos és különleges élelmiszereket, színesebb termékkínálatot adnak,

Olyan gazdálkodási rendszereket támogatunk, amelyek (II.):

- kevesebb fosszilis energiát használnak, így kevésbé kiszolgáltatottak a távoli energetikai piacoknak,
- kedvezőbb környezeti és táplálkozási, népegészségügyi hatásaiak következtében kisebb társadalmi – környezetvédelmi, egészségbiztosítási – „externális” költségekkel járnak.
- Az agrártermelés mellett a tájvédelem, tájgondozás is megfelelő súlyt és támogatást kap.

Az állattenyésztési ágazat mezőgazdaságon belüli arányának visszaállítása I.

- Top-up (nemzeti kiegészítő) támogatások előrehozott kifizetésének lehetőségét a tárca vizsgálja.
- Az új korszerű technológiák alkalmazását lehetővé tevő beruházási támogatások fenntartása szükséges.
- A kormányzat vizsgálja az élelmiszerláncot terhelő ÁFA mérséklésének lehetőségét, az élelmiszerbiztonsági szempontból is veszélyes feketegazdaság visszaszorítása érdekében.
- Lehetővé vált a helyi termelők által előállított mezőgazdasági termékek felhasználása a közétkeztetésben, helyi vendéglátásban, ezzel lehetőség nyílt a kisebb gazdaságok számára, hogy érdemben bekapcsolódjanak a helyi gazdasági folyamatokba.

Az állattenyésztési ágazat mezőgazdaságon belüli arányának visszaállítása II.

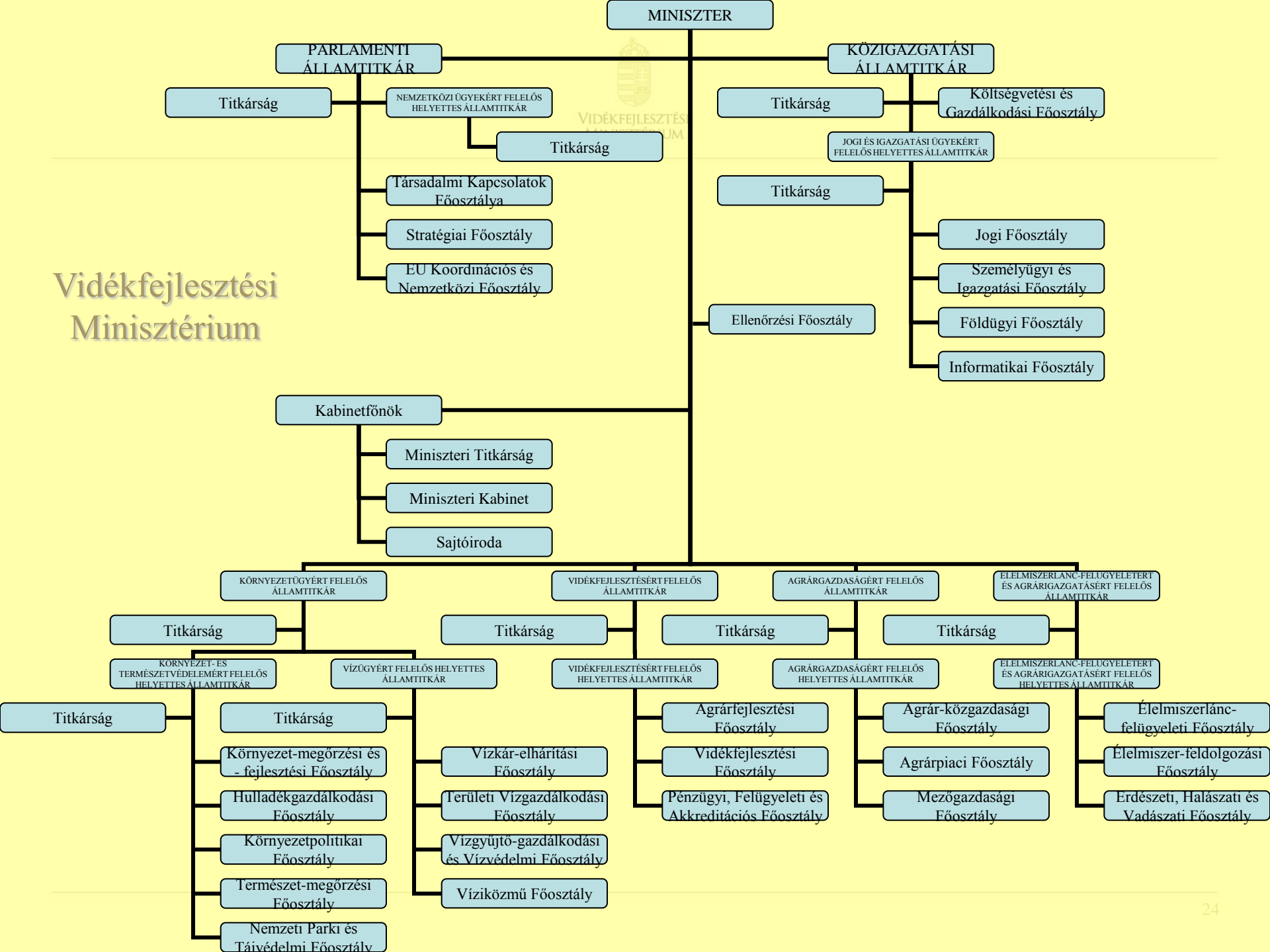
- A másodlagos élelmiszerellenőrzések bevezetésével a lehetőség nyílt a külföldről behozott rossz minőségű élelmiszerek forgalomba hozatalának hatékony megakadályozására. Ez az intézkedés lehetőséget biztosít a honi élelmiszeripar által előállított termékek piaci részesedésének növelésére.
- A tárca a 2011. költségvetési évben tervezi, hogy az állattenyésztési és tenyésztésszervezési feladatok támogatási keretösszegét az idei 750 millió Ft-ról legalább 1 milliárd Ft-ra emeli.

Az agrárigazgatás átszervezése

- Új minisztériumi struktúra
- A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal átszervezése

Vidékfejlesztési Minisztérium

MgSzH Központ

ELNÖK

ELNÖKI
TITKÁRSÁG

BELSŐ ELLENŐRZÉSI
ÖNÁLLÓ OSZTÁLY

JOGI ÉS
HUMÁNPOLITIKAI
IGAZGATÓSÁG

RENDSZERSZERVEZÉSI
ÉS FELÜGYELETI
IGAZGATÓSÁG

INFORMATIKAI
IGAZGATÓSÁG

NEM FÜGGETLENÍTETT
ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI
ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
ELNÖKHELYETTES

NEM FÜGGETLENÍTETT
GAZDASÁGI
ELNÖKHELYETTES

NEM FÜGGETLENÍTETT
NÖVÉNY-, TALAJ- ÉS
ERDŐVÉDELMI
ELNÖKHELYETTES

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS ÁLLATVÉDELMI
IGAZGATÓSÁG

ÉLELMISZER- ÉS
TAKARMÁNYBIZTON-
SÁGI IGAZGATÓSÁG

AGRÁRPIAC-
ELLENŐRZÉSI
ÖNÁLLÓ OSZTÁLY

VAGYONGAZDÁLKO-
DÁSI ÉS ÜZEMELTE-
TÉSI IGAZGATÓSÁG

NÖVÉNYTERMESZTÉSI
ÉS KERTÉSZETI
IGAZGATÓSÁG

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
IGAZGATÓSÁG

ÁLLATTENYÉSZTÉSI
IGAZGATÓSÁG

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
DIAGNOSZTIKAI
IGAZGATÓSÁG

KÖLTSÉGVETÉSI
IGAZGATÓSÁG

NÖVÉNY-, TALAJ- ÉS
AGRÁRKÖRNYEZET-
VÉDELMI
IGAZGATÓSÁG

ERDÉSZETI
IGAZGATÓSÁG

BORÁSZATI
IGAZGATÓSÁG

ÁLLATGYÓGYÁSZATI
TERMÉKVIZSGÁLÓ
IGAZGATÓSÁG

MgSzH
megyei szint

NEM
FÜGGETLENÍTETT
FŐIGAZGATÓ

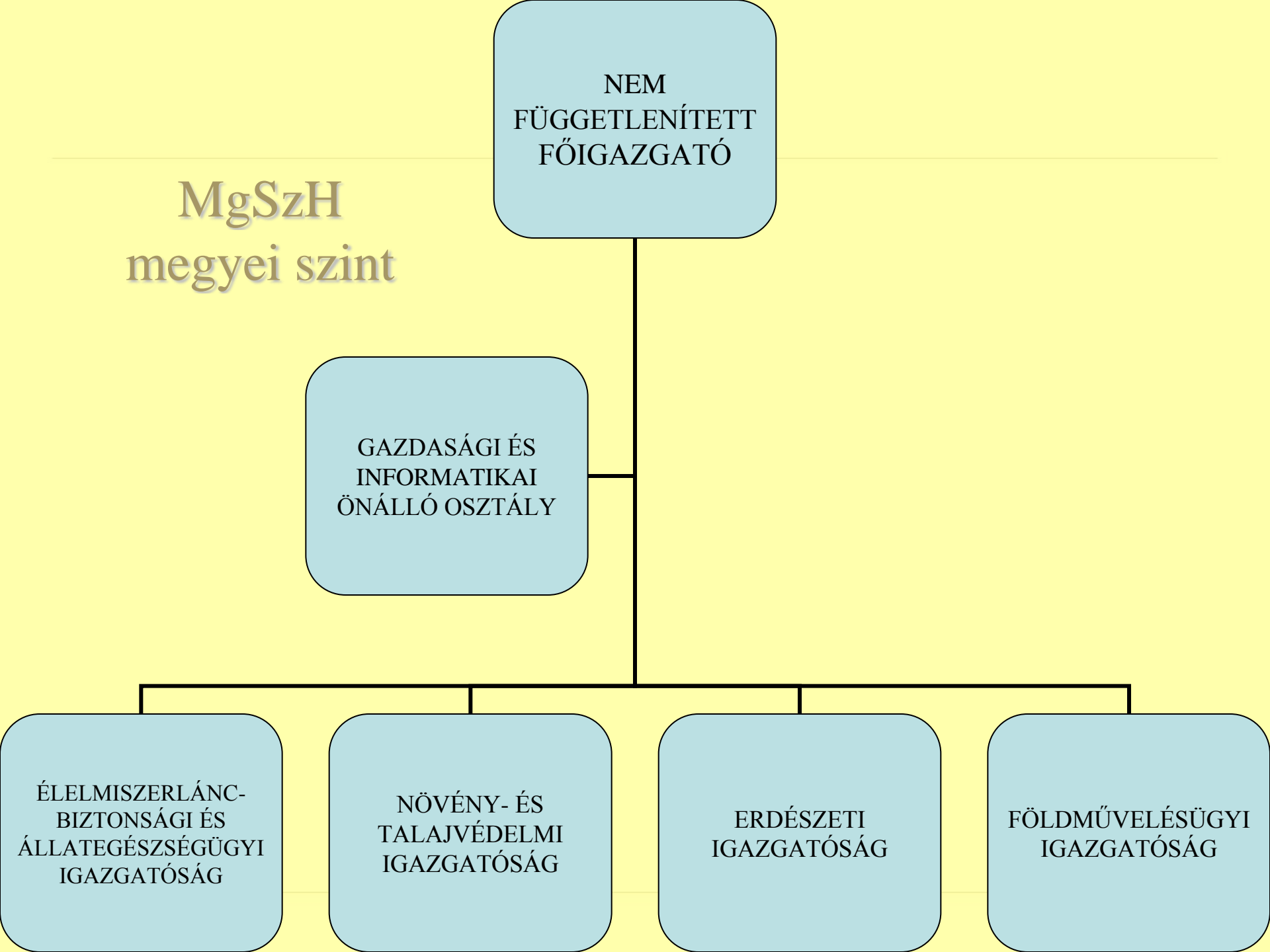
GAZDASÁGI ÉS
INFORMATIKAI
ÖNÁLLÓ OSZTÁLY

ÉLELMISZERLÁNC-
BIZTONSÁGI ÉS
ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI
IGAZGATÓSÁG

NÖVÉNY- ÉS
TALAJVÉDELMI
IGAZGATÓSÁG

ERDÉSZETI
IGAZGATÓSÁG

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
IGAZGATÓSÁG

Eszközeink a céljaink eléréséhez III.

C.

A magyar élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztési lehetőségei

- Segítjük a kereskedelmi lánc lerövidítését, és hatékony tájékoztatást nyújtunk a vásárlóknak annak érdekében, hogy a hazai, jó minőségű termékeket részesítsék előnyben.
- Átértékeljük és társadalmasítjuk a hazai fogyasztóvédelmi politikát.
- Az élelmiszerbiztonság megteremtése és a helyi élelmiszerpiacok védelme érdekében jelentősen megerősítjük a minőségellenőrzés és a fogyasztóvédelem hazai intézményrendszerét.

Az élelmiszer árak ÁFA tartalmának csökkentése

- Az ÁFA tartalom csökkentése kedvezően hat a fogyasztói árra
- Keresletnövelő hatásán keresztül élénkíti a termelést
- Elősegíti a feketegazdaság visszaszorulását
- Segíti a valós piaci versenyt, növeli a nemzetközi versenyképességet

A „magyar termék” megjelölés használata élelmiszereken

- Alapvető érdek a magyar élelmiszerekkel szembeni bizalom javítása.
- A magyar élelmiszerek részarányának jelentős növelése a fogyasztásban.
- A jó minőségű magyar termékek iránti fogyasztói elkötelezettség erősítése.

Közösségi agrármarketig fejlesztése I.

- A teljes marketing programból a **belföldi marketing programok 67,2%-ot**, a **külföldi programok 32,8%-ot** tesznek ki.
- Az AMC **kiemelten kezeli a Kiváló Magyar Élelmiszer (KMÉ) programot** .
- A KMÉ mellett szorosabb **együttműködés jött létre a Magyar Termék védjeggyel**, amely alkalmas egy magyar termék tömeg védjegy funkcióinak betöltésére.

Közösségi agrármarketig fejlesztése II.

- **A termékpálya támogatások** elősegítik a termékspecifikus, központilag szervezett promóciókat.
- A termékpályák közül az AMC stratégiájában szereplő **kiemelt termékpályák** a tavalyi évihez hasonló támogatási összegben részesülhetnek.
- Az AMC fontos célja a **hungarikumok fokozott promóciója**.
- Az AMC az exportban érdekelt vállalkozások piaci kapcsolatainak feltárásában, a partnerek felkutatásában és egymásra találásában jelentős áttörést vár az **ITD Hungary-val történő együttműködésétől** (külföldi magyar képviselőteken szervezett **üzletember találkozók** szervezése)

Közösségi agrármarketig fejlesztése III.

- Az AMC a **belföldi értékesítés-ösztönzés előtérbe helyezésével** segíti elő a kereskedelemben kapható termékkörön belül a hazai gyártású termékek részarányának növelését.
- **Az AMC a nemzetközi kiállításokon is szervez/szervezett magyar megjelenést** (A 2010. évi nemzetközi kiállítási program tematikájában **kizárólag olyan élelmiszeripari szakkiállítások szerepelnek, amelyeken a közösségi standdal történő részvétel feltétlenül indokolt.**)

Élelmiszer-feldolgozó beszerzési, feldolgozási és értékesítési társulások, szövetkezetek létrehozása

- A koncentrált kiskereskedelmi láncokkal való hatékony, egyenrangú együttműködés kialakításához lényeges, hogy az élelmiszer-előállítók közösen lépjenek fel.
- A kínálati oldal erősítése céljából szükség van a horizontális együttműködés erősítésére.

Élelmiszerismeret-oktatási program az általános iskolában

- Az élelmiszerek minőségét és származási helyét is mérlegelő fogyasztói tudatosságot erősítő stratégia megalkotásának szerves része a lakosság érzékenyebb és nyitottabb rétegeinek megszólítása.
- Csökkenthető a háztartásokra visszavezethető élelmiszer-eredetű megbetegedések mértéke.
- Erősödhet a magyar élelmiszerek iránti elkötelezettség.
- Fejlődhet a hazai élelmiszer-kultúra.
- Javulhat a mezőgazdaságról, élelmiszer-termelésről, kistermelőkről, a vidéki életmódról kialakított kép.

A magyar áruk, a magyar piac védelme az alacsony minőségű tömegáruval szemben

A másodlagos élelmiszervizsgálat

3/2010. (VII. 5.) VM rendelet

az élelmiszer-előállítással és -forgalmazással kapcsolatos adatszolgáltatásról és nyomomonkövethetőségről

A kistermelői rendelet módosítása

4/2010. (VII. 5.) VM rendelet

a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet és az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet módosításáról

A közbeszerzésekről szóló törvény módosítása

2010. évi LXXXVIII. törvény a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény módosításáról, amely biztosítja, hogy a magángazdák akadály nélkül szállíthatják mezőgazdasági termékeiket, így a nyers húst, a zöldséget, a gyümölcsöt, a tejet és a tejtermékeket, a mézet, a tojást és a gabonát a helyi közétkeztetési intézményekbe.

Kétszintű Élelmiszerkönyv (tervezet)

Másodlagos élelmiszervizsgálati adatok Augusztusi eredmények

Másodlagos élelmiszervizsgálati adatok		Bejelentések	Ellenőrzések	Szankciók figyelmeztetés
Első magyarországi tárolási hely (élelmiszer előállító, kereskedő, vendéglátó)		974	319	5
Szállítmány	Előzetes bejelentés	2354	546	6
	Havi jelentés	871	17	3
Összesen		4199	882	14

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!